

MoraAlliansens politiska plattform
2023-2026

Positiv utveckling för ett växande Mora

”Tillväxt, trygghet
och framåtanda”

Centerpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna samverkar i Mora kommun. Denna samverkan bygger på en politisk plattform och ett samverkansavtal. Detta utgör grunden för den politiska stabilitet som ska leda till en positiv utveckling i Mora.

Mora erbjuder en genuin, aktiv, välkomnande och vacker livsmiljö med goda förutsättningar för att leva, bo och verka genom hela livet. Här finns goda möjligheter att kombinera ett tryggt och aktivt liv med ett intressant arbetsliv. Mora ska marknadsföras som en växande kommun. Det är en prioriterad målsättning att Mora ska fortsätta att öka i folkmängd.

Tillväxt och utveckling i hela kommunen

Mora behöver fortsätta att växa och utvecklas för att vi ska kunna ha en fortsatt positiv tillväxt. Mora är en attraktiv kommun med ett starkt varumärke, och det behöver både vårdas och utvecklas. Det är en del av vår attraktivitet att det är nära till det mesta och enkelt att få ihop vardagen här. Vi behöver en fortsatt inflyttning och det är positivt att många barnfamiljer vill flytta till oss. Detta är viktigt då vi har stort behov av kompetens idag, och även framöver. De unga är vår framtid. Det ska finnas tillgång till service och fungerande kommunikationer i kommunens alla delar. Vi ska jobba för en levande och växande landsbygd.

Näringslivsklimatet måste förbättras

Vår välfärd förutsätter att det finns företag som skapar jobb och genererar skatteintäkter. Mora kommun ska ha en positiv inställning till entreprenörer som vill driva företag eller skapa evenemang eller andra arrangemang. Det måste vara enkelt att göra rätt från början. Mora ska uppfattas som den hjälpsamma kommunen och skapa förutsättningar så att näringslivet kan utvecklas. Det ska vara enkelt att starta och driva företag i Mora. Kommunens ambition är att inte bedriva verksamheter som konkurrerar med näringslivet.

Medarbetarna i kommunen är en viktig resurs

Mora kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare med en god och trygg arbetsmiljö. Ledarskapet i kommunen ska präglas av kompetens, lyhördhet, coachande inställning, tydlig ansvarsfördelning och ett gott värdskap. Där det finns brister i arbetsmiljön ska åtgärder vidtas. Medarbetarskapet ska präglas av ett gott värdskap i alla kontakter med medborgare, besökare och företag. Detta lägger grunden för verklig och långsiktig framgång i alla verksamheter där kontakt och kommunikation människor emellan står i centrum.

Upphandlingar

Kommunens upphandlingar ska uppfattas som professionella och initierade. Med fler och mindre upphandlingar kan det lokala och regionala näringslivet vara med och konkurrera. Genom att ställa krav vid upphandling av livsmedel, produkter och tjänster kan vi åstadkomma ökad kvalitet samt vara kostnadseffektiva. Ambitionen är att alla upphandlingar ska delas upp så att fler företag lämnar anbud. Anbudsförfarandet ska präglas av enkelhet. Mat som serveras till barn och äldre ska vara näringsrik, god och präglas av matglädje. Maten ska lagas i Mora och så långt det är möjligt tillagas av närodlatade produkter. Livsmedel som upphandlas ska vara producerade i enlighet med svensk djurskyddslagstiftning.

- ▶ *Ett strategiskt arbete och extra satsningar ska förbättra näringslivsklimatet.*

Infrastrukturen måste fungera

För att Mora ska kunna förverkliga framtida tillväxt, inflyttning och etablering av nya verksamheter måste vi ha en väl fungerande och bekväm persontrafik på landsväg, järnväg och flyg. Arbetspendlingen och transporter måste fungera smidigt och Moras infrastruktur behöver därför förbättras. Underhållsskulden på kommunens vägar måste minska.

- ▶ *Mora kommun ska tillsammans med Dalakommunerna och Region Dalarna arbeta för att fler satsningar och investeringar genomförs i Dalarna.*
- ▶ *Underhållsskulden på det kommunala vägnätet ska minska.*

Kompetensförsörjning

Våra ungdomar är en viktig resurs, och vårt gymnasium har en stor betydelse för arbetsmarknaden. De unga behöver en större inblick i kommunens behov på arbetsmarknaden, så därför erbjuds elever som går ut klass åtta, nio och första året på gymnasiet feriepraktikplatser i den offentliga, ideella och privata sektorn. För att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare inom barnomsorgens verksamheter och inom vård-och omsorg, kommer de elever som genomgått godkända utbildningar i Mora kommun erbjudas anställning inom dessa yrken. Vuxenutbildningar behövs också för att möta behovet som finns på arbetsmarknaden. Samhällets seniorer behöver både lyftas och användas mer i arbetslivet. Fortsatt inflyttning krävs också, och därför behövs mer satsningar på medflyttarservice och samordning med det privata näringslivet.

- ▶ *Kommunen ska arbeta tillsammans med det privata näringslivet för att attrahera kompetens och inflyttning.*

Fler bostäder i hela kommunen

Mora behöver fler bostäder och byggnationer i Mora ska utgå ifrån vår träbyggnadsstrategi. Det ska alltid finnas planlagd mark tillgänglig för att kunna bygga bostäder, handel och industri, liksom att bygga i strandnära lägen, centrumnära,

och i byarna. Bygdens unika arkitektur- och kulturarv ska beaktas vid planering och byggnationer. Bostadsutveckling ska prioriteras i hela kommunen, i tätorten och i byarna. Fler privata aktörer och det kommunala bostadsbolaget är viktiga i det här arbetet.

- ▶ *Ett strategiskt arbete för bostadsutveckling och framtagande av detaljplaner ska öka antalet bostäder och bidra till Moras utveckling.*

Kultur, idrott och fritid bidrar till bygdens attraktivitet

Ett brett utbud av aktiviteter ger kommuninvånare ett rikare och friskare liv, vilket stärker besöksnäringen och bidrar till en positiv samhällsutveckling. Vi vill utveckla kultur- och föreningslivet tillsammans med eldsjälarna i bygden. Moras arenor för kultur, idrott och fritid har stor betydelse och behöver utvecklas. Varje år genomförs arrangemang som är mycket betydelsefulla för Moras varumärke och attraktionskraft. Vi vill skapa större möjligheter för föreningar att driva och utveckla sina verksamheter och anläggningar. Det behövs en långsiktig investerings- och underhållsplan för

idrottsanläggningarna och arenorna så att en underhållsskuld inte byggs upp. Platser för lek, spontanidrott och rekreation behövs i hela kommunen.

- ▶ *Mora kommun ska möjliggöra för föreningar och övriga aktörer att långsiktigt driva verksamhet och anläggningar.*
- ▶ *En investerings- och underhållsplan för idrottsanläggningar och arenor ska tas fram.*

Tydliga processer och en god ekonomisk planering

Det behövs en god ekonomisk hushållning och en väl fungerande budgetprocess. Det ekonomiska utrymmet ska i första hand användas till att utveckla kvaliteten inom skola, vård och omsorg, men även för att förbättra näringslivsklimatet. Underhållet på våra fastigheter behöver planeras och i än högre grad bidra till att driftskostnaderna sänks. Det handlar om energibesparande investeringar, men även om att verksamhetslokalernas utformning påverkar personaltätheten. Investeringar som sänker driftskostnaderna ska prioriteras, och det är en viktig del av det som uttrycks i vår hållbarhetsstrategi. Mora kommun ska ha en skattenivå som är lägre än medelskattenivån i Dalarna, och en skattesänkning ska planeras under mandatperioden.

- ▶ *En tydligare målstruktur med tydliga politiska prioriteringar ska tas fram.*
- ▶ *En skattesänkning ska planeras under mandatperioden.*

Mora ska vara en av Sveriges bästa skolkommuner

Kunskap och kunskapsuppföljning ska vara i fokus för att erbjuda en skola med hög kvalitet, och målpuppfyllelsen måste öka. Moras skolor ska bli bättre varje år, både i egna jämförelser och i mätningar med andra kommuner. Skolan ska arbeta målmedvetet och utifrån evidensbaserad forskning så att fler lämnar grundskolan med gymnasiebehörighet. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever och lärare tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet, studiero, disciplin och en positiv skolanda. Det förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, dopning och tobak ska fortsatt vara prioriterat. Eleverna ska mötas av höga förväntningar från både skolans personal och föräldrarna.

Arbetsmiljön både inom- och utomhus måste förbättras och det är viktigt att våra skolor har miljöer som bidrar till det. Det ska finnas miljöer som stimulerar till fysisk aktivitet då det bidrar både till god hälsa och ökade studieresultat. Behovet av kompetens är stort och samarbeten med lärosäten ska därför prioriteras.

I ett Mora med ett decentraliserat boende ingår byskolorna som en naturlig del i vår ambition att hela kommunen ska leva. Eleverna upp till årskurs tre ska erbjudas skola i närheten av hemmet så långt det är möjligt. Det måste finnas trygga skolmiljöer och skolvägar. Vi står bakom en närhetsprincip när det gäller de yngsta barnen.

I förskolan läggs grunden och barngruppens storlek ska anpassas utifrån elevernas ålder och lokalernas beskaffenhet. Förskolan ska vara lokaliserad så nära hemmet som möjligt. Kommunen ska även framöver erbjuda barnomsorg på kvällar och helger.

Fritidshemmet är en pedagogisk gruppverksamhet som kompletterar utbildningen i förskoleklassen och grundskolan. Genom samverkan med föreningslivet och det övriga civila samhället kan utbudet breddas. Med ett ökat utbud underlättar det för barnen och familjerna att berika sin vardag.

Mora har en lång tradition av kooperativa förskolor och vi ser fortsatt positivt på fristående verksamheter och valfrihet. De kommunala och fristående verksamheterna erbjuder tillsammans ett brett utbud med många olika inriktningar, där även dagbarnvårdare ingår. Detta bidrar till en ökad valfrihet för elever, föräldrar och personal.

Gymnasieskolan ska rusta eleverna med kunskaper som ger en god grund för yrkesliv eller fortsatta studier. Programutbudet, med både bredd och spets, ska utgå ifrån elevernas önskemål, men också ha en tydlig koppling till kompetensförsörjningen i vår region. Gymnasieskolan ska samverka med det lokala och regionala näringslivet och samhället i övrigt. Arbetsmiljön på skolan behöver förbättras och anpassas till dagens pedagogik. Alltför många elever går på gymnasiet längre än tre år. En del gör det på grund av att de saknar gymnasiebehörighet och då får en längre studietid. En annan anledning är omval, och det behöver minskas i omfattning. Lärlingsutbildning är ett bra komplement som vi är positiva till att det utökas vid behov. Gymnasiet bidrar också till inflyttning och Moras attraktivitet då ett stort antal elever kommer utifrån.

Efter gymnasiestudier eller vuxenutbildning ska det finnas möjlighet i Mora att vidareutbilda sig genom distansstudier mot högskola och universitet. För ändamålet är Mora högskolecentrum ett alternativ. Ett nära samarbete med Mora folkhögskola behöver också främjas.

Samlade resurser ska ge bättre stöd när det behövs

Vi behöver kraftsamla våra resurser för att förbättra hälsan hos våra barn och unga. Elevhälsan tillsammans med vår familjecentral och den utökade ungdomshälsan kan erbjuda ett större stöd till de unga och barnfamiljerna. Här finns kommunens och regionens resurser samlade, vilket förenklar det viktiga samarbetet mellan parterna. Det är viktigt att insatser sätts in i tid så att vi kan förhindra utanförskap. Här kan vi rikta föräldrastöd där det bäst behövs.

- ▶ *Måluppfyllelsen och studieresultaten ska öka.*
- ▶ *Arbetsmiljön ska förbättras både fysiskt och psykosocialt.*
- ▶ *Större andel elever ska klara gymnasiestudierna på tre år.*

Vård och omsorg

Det ska finnas stöd för de som behöver det. Alla ska kunna känna trygghet, gemenskap och delaktighet i samhället. Särskilda insatser ska göras för de som står utanför arbetsmarknaden. Kommunen som arbetsgivare måste ta ett större ansvar när det gäller anpassad sysselsättning. Vårdnära service som Region Dalarna infört är ett gott exempel som kommunen borde ta efter. Det avlastar legitimerad personal vilket medför att vi får fler händer inom omsorgen.

Rätten att välja och möjlighet till självbestämmande vid behov av vård och omsorg är viktigt för individen. När hälsan sviktar, och man inte längre klarar sig på egen hand, ska hemtjänsten, vården och omsorgen finnas med god kvalitet. Med samlad kunskap och insikt om varje enskild persons behov ska insatser erhållas. MoraAlliansen står upp för valfrihet, som exempelvis LOV inom hemtjänsten. Det viktigaste är god kvalitet och inte driftsformen. Vi är positiva till mer småskalig verksamhet i kommunen.

Den psykiska ohälsan har ökat och tillsammans med civilsamhället kan vi samordna insatser och aktiviteter som kan förgylla vardagen. Anhöriga har en stor betydelse för välbefinnandet, och därför ska de anhöriga vara delaktiga i planeringen av omsorgen. Anhörigstöd och växelvård är viktigt och ska prioriteras.

Boenden för äldre

Andelen äldre i Mora ökar och det är viktigt att det finns olika typer av boenden som kan möta de äldres behov. Trygghetsboenden behövs där det finns gemensamma ytor för det sociala umgänget. När behoven ökar måste det också finnas särskilda boenden. En översyn av det befintliga beståndet tillsammans med en plan för kommande boenden är viktigt för en hållbar utveckling.

- ▶ *Kommunen som arbetsgivare ska ta ett större ansvar så att fler får en anpassad och meningsfull sysselsättning.*
- ▶ *En plan för kommande behov av boenden inom äldreomsorgen ska tas fram.*

Trygghet, delaktighet och inflytande

Samarbete mellan kommunen och polismyndigheten bidrar till ett tryggare samhälle. Mora ska vara en trygg kommun med trygga miljöer. Där det behövs kan trygghetskameror användas. Trygghet ska vara ett ledord i stadsplaneringen. Trygghetsvandringar bidrar till att otrygga platser kan åtgärdas. Mora ska vara en välskött, ren och prydlig kommun.

Civilsamhället är viktigt för att samhället ska fungera. Vi vill arbeta tillsammans med de civila krafterna så att vi kan utveckla lokala träffpunkter som bidrar till möten och gemenskap. Det finns en utbredd psykisk ohälsa, och därför behövs framför allt aktiviteter för både äldre och yngre. Ett aktivt civilsamhälle bidrar till demokrati, välfärd, folkhälsa, gemenskap och social sammanhållning.

Ett stärkt medborgarinflytande är en prioriterad fråga och kontakten med Moraborna måste öka. Kommunens kommunikation ska bli mer proaktiv när det gäller dialogen med medborgarna. Det är viktigt att dialoger genomförs i kommunens alla delar, och därför behövs regelbundna dialoger mellan kommunledning även i Sollerön, Venjan och Våmhus. Kommunens bemötande ska uppfattas som trevligt och serviceinriktat, och man ska veta hur man kan påverka i olika frågor.

► *Vi ska fortsatt kraftsamla för att minska den psykiska ohälsan och för att Mora ska vara en trygg kommun för alla.*

Våra löften

- Ett strategiskt arbete och extra satsningar ska förbättra näringslivsklimatet.
- Mora kommun ska tillsammans med Dalakommunerna och Region Dalarna arbeta för att fler satsningar och investeringar genomförs i Dalarna.
- Underhållsskulden på det kommunala vägnätet måste minska.
- Kommunen ska arbeta tillsammans med det privata näringslivet för att attrahera kompetens och inflyttning.
- Ett strategiskt arbete för bostadsutveckling och framtagande av detaljplaner ska öka antalet bostäder och bidra till Moras utveckling.
- Mora kommun ska möjliggöra för föreningar och övriga aktörer att långsiktigt driva verksamhet och anläggningar.
- En investerings- och underhållsplan för idrottsanläggningar och arenor ska tas fram.
- En tydligare målstruktur med tydliga politiska prioriteringar ska tas fram.
- En skattesänkning ska planeras under mandatperioden.
- Måluppfyllelsen och studieresultaten ska öka.
- Arbetsmiljön ska förbättras både fysiskt och psykosocialt.
- Större andel elever ska klara gymnasiestudierna på tre år.
- Kommunen som arbetsgivare ska ta ett större ansvar så att fler får en anpassad och meningsfull sysselsättning.
- En plan för kommande behov av boenden inom äldreomsorgen ska tas fram.
- Vi ska fortsatt kraftsamla för att minska den psykiska ohälsan och för att Mora ska vara en trygg kommun för alla.